

Dosarul nr. 3-2/20
(2-20004359-02-3-14012020)

H O T Ă R Ă R E În numele legii

23 noiembrie 2020
Chișinău

mun.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

Instanța compusă din:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătoriesc
Negru Grefier

Anatolie Minciuna
Ecaterina Palanciuc și Veronica
Marina Samatiuc

examinând, în ședință de judecată publică, în ordinea contenciosului administrativ, acțiunea înaintată de Angela Bostan către Consiliul Superior al Magistraturii, persoane terțe Maria Guzun, Grigore Dașchevici și Curtea de Apel Chișinău privind anularea hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr.431/32 din 13 decembrie 2019 ”Cu privire la demersul președintelui interimar al Curții de Apel Chișinău, Lidia Bulgac, referitor la unele chestiuni ce țin de repartizarea echitabilă a sarcinii de lucru între judecători”

A C O N S T A T A T :

Prin acțiunea de contencios administrativ depusă la 13 ianuarie 2020 către Consiliul Superior al Magistraturii, terț Maria Guzun, Grigore Dașchevici și Curtea de Apel Chișinău, reclamanta Angela Bostan, solicită anularea hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr.431/32 din 13 decembrie 2019 ”Cu privire la demersul președintelui interimar al Curții de Apel Chișinău, Lidia Bulgac, referitor la unele chestiuni ce țin de repartizarea echitabilă a sarcinii de lucru între judecători”.

Istorie nelitigioasă a procedurii;

Indică reclamanta Angela Bostan că, prin demersul președintelui interimar al Curții de Apel Chișinău, Lidia Bulgac, s-a solicitat Consiliului Superior al Magistraturii operarea unor modificări în Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr.556/25 din 27 noiembrie 2018 cu privire la instituirea completelor specializate în materie de contencios administrativ, în partea ce vizează numărul

judecătorilor desemnați în completele specializate în materie de contencios administrativ.

Prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr.556/25 din 27 noiembrie 2018 cu privire la instituirea completelor specializate în materie de contencios administrativ, urmare a intrării în vigoare a Codului administrativ, începând cu 01 aprilie 2019, la Curtea de Apel Chișinău au fost desemnați 9 judecători specializați în materie de contencios administrativ, astfel, subsemnata, Angela Bostan a fost desemnată în conformitate cu prevederile art. 192 Codul administrativ judecător specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ.

După cum rezultă din hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 431/32 din 13 decembrie 2019, în pretinsul demers al președintelui interimar al Curții de Apel Chișinău, s-ar fi indicat că, ”potrivit rezultatelor datelor statistice, în perioada 01 ianuarie 2019-12 noiembrie 2019, judecătorilor completelor instituite pentru examinarea cauzelor în procedură de drept comun (contencios) de la Cutea de Apel Chișinău, le-au fost repartizate 7454 cauze (în mediu câte 497 cauze per judecător), judecătorilor specializați în materie de contencios administrativ le-au fost repartizare - 2501 cauze (277 cauze per judecător), iar judecătorilor specializați în examinarea cauzelor de insolabilitate - 1045 cauze (261 cauze per judecător)”. Astfel, se pretinde că, în urma analizei acestor date statistice s-a constatat un decalaj considerabil în numărul de dosare aflate în procedura judecătorilor specializați în materie de contencios administrativ în raport cu judecătorii specializați în materie contencioasă, ultimii având o sarcină de lucru de aproximativ 2 ori mai mare. Drept consecință, a apărut necesitatea de a revedea numărul de judecători specializați în materie de contencios administrativ, în scopul egalării sarcinii de lucru a judecătorilor din Curtea de Apel Chișinău.

Prin urmare, președintele interimar al Curții de Apel Chișinău, a solicitat modificarea Hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr.556/25 din 27 noiembrie 2018 cu privire la instituirea completelor specializate în materie de contencios administrativ, la capitolul prin care a fost stabilit numărul de 9 judecători specializați în materie de contencios administrativ, prin micșorarea acestui număr până la 6 judecători.

Prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 431/32 din 13 decembrie 2019 cu privire la demersul președintelui interimar al Curții de Apel Chișinău, Lidia Bulgac, referitor la unele chestiuni ce țin de repartizarea echitabilă a sarcinii de lucru între judecători s-a hotărât: 1. ”Se admite demersul președintelui interimar al Curții de Apel Chișinău, Lidia Bulgac, referitor la unele chestiuni ce țin de repartizarea echitabilă a sarcinii de lucru între judecători în sensul formulat. 2. Se modifică Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr.556/25 din 27 noiembrie 2018 cu privire la instituirea completelor specializate în materie

de contencios administrativ, în partea ce vizează numărul judecătorilor desemnați în completele specializate în materie de contencios administrativ la Curtea de Apel Chișinău, prin substituirea numărului de 9 judecători cu 6 judecători”.

Hotărîrea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 431/32 din 13 decembrie 2019 este un act administrativ individual ilegal defavorabil, care îi afectează interesele legitime ce vizează statutul său de judecător. Or, în rezultatul hotărîrii Consiliului Superior al Magistraturii nr. 431/32 din 13 decembrie 2019 a fost exclusă ilegal din completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ.

Menționează că, hotărîrea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 431/32 din 13 decembrie 2019 este un act administrativ individual defavorabil, deoarece conform art. 10 alin. (1) Codul administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public. În ce privește caracterul defavorabil, art. 11 alin. (1) lit. a) Codul administrativ prevede că, actele administrative individuale defavorabile constituie orice acte care impun destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat.

Consiliul Superior al Magistraturii prin Hotărîrea nr. 431/32 din 13 decembrie 2019 a acționat contrar prevederilor art. 21 Codul administrativ, care prevede că, Autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative. Exercitarea atribuțiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate. Autoritățile publice și instanțele de judecată competente nu pot dispune limitarea exercitării drepturilor și a libertăților persoanelor decât în cazurile și în condițiile expres stabilite de lege.

Astfel, norma legală enunțată obligă orice autoritate publică să respecte cu strictețe la emiterea actelor administrative individuale normele dreptului material în temeiul cărora se emit actele administrative individuale și prin ce aplică dreptul material, precum și prevederile Codul administrativ care reglementează procedura administrativă de emitere a actelor administrative individuale. Suplimentar pentru legalitatea actului administrativ individual prevederile alin. (3) din art. 21 Codul administrativ instituie obligația legală pentru autoritățile publice de a respecta proporționalitatea la măsurile de intervenție în orice interes/drept legitim.

Consiliul Superior al Magistraturii era obligat să respecte prevederile art. 44 alin. (3) din Codul administrativ, care prevede că autoritatea publică este obligată să atragă în procedura administrativă, din oficiu sau la cerere, persoanele ale căror drepturi pot fi afectate prin procedura administrativă. Dacă are cunoștință despre

astfel de persoane, autoritatea publică le informează despre inițierea sau desfășurarea procedurii administrative.

Totodată, art. 70 alin. (1) - (2) din Codul administrativ prevede că, dacă inițiază o procedură administrativă din oficiu, autoritatea publică informează în scris participanții despre aceasta în decursul unui termen rezonabil. Dacă inițiază o procedură administrativă la cerere și la procedură participă și alte persoane, autoritatea publică îi informează în scris, în decursul unui termen rezonabil, despre procedura inițiată.

Conform art. 94 Codul administrativ înainte de emiterea unui act administrativ individual defavorabil pentru un participant sau înainte de respingerea unui act administrativ individual favorabil, participantul are dreptul să fie audiat în legătură cu faptele și circumstanțele relevante pentru actul ce urmează a fi emis. Audierea poate fi făcută verbal sau în scris.

Prin urmare, neatragera reclamantei, în procedura administrativă cât și a altor judecători specializați de la Curtea de Apel Chișinău în examinarea acțiunilor în contencios administrativ, constituie o încălcare gravă a tuturor garanțiilor care le oferă Codul administrativ pentru protejarea intereselor legitime, inclusiv a judecătorilor vizați. Or, aspectele ce țin de dreptul la specializare a judecătorilor se circumscrie dreptului la carieră a judecătorilor și garanțiilor juridice ce asigură independența judecătorilor, precum și inamovibilitatea.

De asemenea și art. 32 Codul administrativ prevede că, procedura administrativă se structurează astfel încât participanții să poată înțelege fiecare etapă a procedurii. Dacă este necesară contribuția unui participant, acestuia i se comunică neîntârziat, într-un limbaj clar și ușor de înțeles, acțiunile care trebuie întreprinse. În condițiile legii, autoritățile publice trebuie să asigure participarea neîngrădită la procedura administrativă a persoanelor interesate.

Astfel, potrivit art. 37 Codul administrativ, la înfăptuirea controlului judecătoresc asupra activității administrative, instanțele de judecată competente și judecătorii competenți sînt independenți și se supun numai legii. Orice imixtiune în activitatea de judecată este inadmisibilă și atrage răspunderea prevăzută de lege. Această prevedere legală este aplicabilă potrivit logicii Codul administrativ cu prevederile art. 192, care reglementează specializarea judecătorilor pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ.

Menționează că, normele pre-citate conțin dispoziții legale speciale privind organizarea judecătorească în ce privește jurisdicția administrativă, iar prevederile Legii cu privire la organizarea judecătorească, statutul judecătorului și Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii se aplică în coroborare cu ele.

Totodată, faptele invocate denotă că, hotărîrea nr. 431/32 din 13 decembrie 2019 este contrară și prevederilor art. 24 - 25 Codul administrativ. Astfel, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ

trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți. Participantul care își exercită drepturile procesuale în mod abuziv și nu își îndeplinește obligațiile procesuale cu bună-credință răspunde potrivit legii pentru prejudiciile materiale și morale cauzate. Autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să își exercite atribuțiile legale în mod imparțial, indiferent de propriile convingeri sau interesele persoanelor care le reprezintă. Menționează că, autoritatea publică la caz, CSM este participant la procedura administrativă, conform art. 44 alin. (1) Codul administrativ.

Conform art. 29 Codul administrativ orice măsură întreprinsă de autoritățile publice prin care se afectează drepturile sau libertățile prevăzute de lege trebuie să corespundă principiului proporționalității. O măsură întreprinsă de autoritățile publice este proporțională dacă: a) este potrivită pentru atingerea scopului urmărit în temeiul împuternicirii atribuite prin lege; b) este necesară pentru atingerea scopului; c) este rezonabilă. Măsura întreprinsă de autoritățile publice este una rezonabilă dacă ingerința produsă prin ea nu este disproporțională în raport cu scopul urmărit.

Astfel din hotărârea contestată nu rezultă sub nici un aspect motivarea proporționalității măsurii întreprinse de CSM, *inter alia*, nu este indicat împuternicirea (atribuția legală) care oferă posibilitatea emiterii unui asemenea act administrativ. De asemenea nu este motivată necesitatea pentru atingerea scopului și rezonabilitatea.

În Hotărârea nr. 431/32 din 13 decembrie 2019 s-a făcut referire doar la un criteriu cantitativ, dar și acesta a fost denaturat, deoarece s-a luat ca unitate de timp data de 01.01.2019, însă Codul administrativ a intrat în vigoare la data de 01.04.2019. Mai mult, s-a luat criteriul în raport cu colegii judecători din civil, dar nu în ansamblu cu toți judecătorii din Curtea de Apel Chișinău. Este un fapt bine cunoscut că materia Codului administrativ este una foarte complexă, iar litigiile de contencios administrativ foarte vaste, iar importanța acestora rezultă pe de o parte din interesul public și pe de altă parte din necesitatea corelării acestuia în raport cu drepturile persoanei. De aceea, Codul administrativ a și stabilit un rol activ judecătorului specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ prin cercetarea din oficiu a stării de fapt, protecția efectivă a drepturilor și un control judecătoresc efectiv, competența executării silite etc. Prin urmare sarcina de lucru după numărul doar de dosare nu poate constitui în mod intrinsec un criteriu viabil. Or, esența specializării prevăzută de art. 192 Codul administrativ rezidă anume cele enunțate.

Precizează că, este cunoscut faptul că, în mare măsură, majoritatea judecătorilor anume din raționamentele expuse nu prea își manifestă marea lor dorință de a opta pentru judecarea cauzelor de contencios administrativ. Totodată,

este un principiu unanim acceptat că justiția trebuie îndeplinită calitativ dar nu cantitativ.

În aceeași ordine de idei, hotărârea nr. 431/32 din 13 decembrie 2019 contravine autorității lucrului decis și principiului securității juridice. Conform art. 140 Codul administrativ, un act administrativ individual obține puterea lucrului decis atunci când nu mai poate fi contestat nici pe cale prealabilă, nici prin acțiune în instanța de judecată competentă. În același sens, art. 30 Codul administrativ prevede că, autoritățile publice nu pot întreprinde măsuri cu efect retroactiv, cu excepția cazurilor prevăzute de lege. Autoritățile publice nu pot întreprinde măsuri care să afecteze situațiile juridice definitive sau drepturile dobândite, decât în situații în care, în condițiile stabilite de lege, acest lucru este absolut necesar pentru interesul public. Astfel, Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr.556/25 din 27 noiembrie 2018 cu privire la instituirea completelor specializate în materie de contencios administrativ, în partea ce vizează numărul judecătorilor desemnați în completul specializat în materie de contencios administrativ la Curtea de Apel Chișinău este un act administrativ înzestrat cu puterea lucrului decis, iar modul în care s-a modificat contravine principiilor menționate.

În ce privește dreptul discreționar al CSM, a menționat doar faptul că, în actul contestat nu este nici o motivare în acest sens. Conform art. 16 Codul administrativ, dreptul discreționar al autorității publice reprezintă posibilitatea acesteia de a opta între mai multe soluții posibile corespunzătoare scopului legii atunci când aplică o dispoziție legală. Exercițarea dreptului discreționar nu permite desfășurarea unei activități administrative arbitrare. Iar, conform art. 137 alin. (1) - (3) Codul administrativ în exercitarea dreptului discreționar atribuit, autoritățile publice trebuie să acționeze cu bună-credință în limitele legal stabilite și cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul. Dacă autoritatea publică poate decide discreționar și doar una din mai multe consecințe juridice este legală, atunci dreptul discreționar al autorității publice se reduce la alegerea consecinței juridice/soluției legale. Stările de fapt identice în esență se tratează identic. O tratare neidentică a două stări de fapt identice se admite numai dacă exista un motiv obiectiv.

La data de 21 septembrie 2020, reprezentantul reclamantei a depus o cerere de completare a temeiului acțiunii, în care a indicat că hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 431/32 din 13 decembrie 2019, pe lângă temeiurile invocate în acțiune, urmează a fi anulată și din considerentul că autoritatea pârâtă, Consiliul Superior al Magistraturii nu avea competența de a decide asupra numărului de judecători specializați în contencios administrativ din cadrul Curții de Apel Chișinău, inclusiv să decidă asupra reducerii acestuia, or competența formării completelor de judecători, indiferent de specializare, aparține exclusiv

președintelui instanței judecătorești, după cum prevede art. 6¹ alin.(1¹) și 16¹ lit.f) și h) al Legii nr.514/1995 privind organizarea judecătorească.

Prin urmare, adoptând hotărârea nr. 431/32 din 13 decembrie 2019 Consiliul Superior al Magistraturii și-a depășit limitele dreptului discreționar și a admis o activitatea administrativă arbitrară, contrar prevederilor art. 16 și 21 Cod administrativ.

Competențele Consiliului Superior al Magistraturii sunt stabilite în art.4 al Legii nr.947/1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii. Acest articol nu conține nici un indiciu cu privire la existența discreției autorității pârâte de a determina specializarea judecătorilor Curții de Apel Chișinău sau formarea completelor specializate de judecători în materie de contencios administrativ în cadrul respectivei instanțe, inclusiv stabilirea numărului de judecători în acest scop.

Aceeași concluzie cu privire la lipsa competenței Consiliului Superior al Magistraturii de a determina date cu privire la formarea completelor în cadrul instanțelor de judecată se desprinde și din Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 111/5 din 5 februarie 2013, prin care a fost aprobat Regulamentul privind modul de constituire a completelor de judecată și schimbarea membrilor acestora.

De fapt, unica sursă care conferă atribuții Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la specializarea judecătorilor este Legea cu privire la reorganizarea instanțelor judecătorești nr.76 din 21.04.2016, prin care la art.3 alin.(4) lit.b) se stabilește faptul că până la 1 ianuarie 2017 Consiliul Superior al Magistraturii va aproba regulile de bază privind specializarea judecătorilor. Cu toate acestea, atribuții exprese de stabilire a numărului de judecători în cadrul completelor specializate de contencios administrativ nu au fost stabilite.

Având în vedere cele menționate, se constată încălcarea prevederilor Codului Administrativ cu privire la competența autorității publice la emiterea hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr.431/32 din 13 decembrie 2019.

Analizând prevederile menționate, precum și dosarul administrativ, se relevă și alt aspect ce ține de încălcarea de către pârît a prevederilor Codului administrativ. Or, în hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii Nr.431/32 din 13 decembrie 2019 se menționează următoarele: ”Având în vedere faptul că odată cu adoptarea de către Parlamentul Republicii Moldova a Codului administrativ nr.116 din 19 iulie 2018, în vigoare din 01 aprilie 2019, implementarea specializării magistraților și instituirea completelor/colegiilor specializate în domeniul contenciosului administrativ, a devenit obligatorie, la 27 noiembrie 2018 Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a adoptat Hotărârea nr.556/25 din 27 noiembrie 2018 cu privire la instituirea completelor specializate în materie de contencios administrativ, stabilind numărul de judecători specializați în această

materie în baza demersurilor președinților de instanță, Consiliul și-a rezervat dreptul ca ulterior, în urma analizei datelor statistice, să modifice acest număr, în dependență de sarcina de lucru a judecătorilor din instanța respectivă.”

Practic, pârâtul recunoaște în hotărârea contestată că și-a atribuit singur competența prin ”rezervarea dreptului ca ulterior, în urma analizei datelor statistice” să modifice numărul de judecători specializați. Practic, rezultă că pârâtul și-a stabilit competența nu în baza legii, după cum prevede art.54 alin.(1) Cod administrativ, acesta nefiind nici autoritatea a cărei activitate este cea mai apropiată de formarea completelor de judecători, după cum prevede art.54 alin.(2) Cod administrativ, căci această atribuție este dată expres în competența președinților instanțelor de judecată, potrivit art. 6¹ alin.(1¹) și 16¹ lit.f) și h) al Legii nr.514/1995 privind organizarea judecătorească.

În acest context, demersul președintelui interimar al Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat reducerea numărului de judecători specializați în contencios administrativ este echivalent renunțării la competență, care, potrivit art.56 Cod administrativ este obligatorie, iar orice act sau contract prin care autoritatea publică renunță la competența atribuită prin lege sau la exercitarea ei este nul.

Totodată, chiar dacă autoritatea pârâtă și-a stabilit singură competența în materia determinării numărului de judecători specializați în contencios administrativ în vederea formării completelor specializate în cadrul Curții de Apel Chișinău, acest lucru nu poate afecta competența legal stabilită a președinților instanțelor de judecată în acest sens. Or, art.53 alin.(3) Cod administrativ prevede că ”Modificarea dispozițiilor legale privind competența pe parcursul derulării procedurii administrative nu afectează competența stabilită inițial”, iar art.57 alin.(1) Cod administrativ stabilește că ”activitatea administrativă se realizează numai de autoritatea publică competentă și în limitele competenței legale”.

Mai mult ca atât, actul administrativ contestat a fost emis și cu încălcarea prevederilor art.31 și 118 Cod administrativ cu privire la motivarea obligatorie a actului administrativ care, fiind un act individual defavorabil, trebuia să includă neapărat și punctul de vedere al persoanelor afectate, expus în cadrul audierii lor.

Expunerile litigioase și aspectele de drept și de fapt formulate de reclamant, pârât și persoanele terțe în cadrul dezbaterilor judiciare a cauzei;

În ședința de judecată, reprezentantul reclamantei Angela Bostan, avocatul Cristina Țărnă a susținut acțiunea înaintată din motivele de fapt și de drept invocate în conținutul acesteia și a solicitat admiterea acesteia în sensul formulat.

Reprezentantul persoanei terțe Curtea de Apel Chișinău, angajatul Roșca Adelina în ședința de judecată a lăsat decizia la discreția instanței de judecată.

Reprezentantul Consiliului Superior al Magistraturii, cât și persoanele terțe Maria Guzun și Grigore Dașchevici, în ședința de judecată nu s-au prezentat, însă au solicitat examinarea cauzei în lipsa lor.

Astfel, Completul de judecată a considerat posibilă examinarea cauzei în lipsa participanților citați legal.

Argumentele părții pârte expuse în referință – în contradictoriu cu argumentele și solicitările expuse în cererea reclamantei.

Astfel, prin referința depusă la 24 ianuarie 2020, pârțul, nu a recunoscut acțiunea, a solicitat declararea acțiunii ca inadmisibilă, iar în cazul constatării admisibilității a solicitat respingerea acțiunii, ca fiind neîntemeiată.

În motivarea poziției a indicat că, reclamanta, a solicitat anularea hotărârii Plenului CSM din 13 decembrie 2019, însă din motivele descrise în acțiune, nu rezultă care drept al său a fost încălcat. Or, prin Decretul Președintelui RM nr. 798-IV din 04 octombrie 2006, potențiala reclamantă, Angela Bostan a fost numită, pe un termen de cinci ani, în funcția de judecător (atât pe cauze civile, penale, contravenționale, comerciale, cât și de contencios administrativ), nefiind indicată o anumită specializare în acest sens.

Remarcă și faptul că în acțiunea de contencios administrativ, nu este indicat, în sensul admisibilității acțiunii, revindicarea unui drept propriu lezat prin activitatea administrativă a CSM.

Prin Decretul Președintelui RM nr. 1446-VII din 4 februarie 2015, Angela Bostan a fost numită în funcția de judecător la Curtea de Apel Chișinău, fără specificarea a unei anumite specializări (civil, penal, contravențional, contencios administrativ, comercial, insolvență).

Astfel, judecătorul Angela Bostan a fost desemnată la judecarea cauzelor în Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ, prin dispoziția Președintelui Curții de Apel Chișinău, în lipsa unei remarci ce privește specializarea acesteia.

Având în vedere că, la 19 iulie 2018 Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova nr. 116 din 19 iulie 2018, care a intrat în vigoare la 1 aprilie 2019, prin hotărârea CSM nr. 556/25 din 27 noiembrie 2018 au fost instituite complete specializate în materie de contencios administrativ, începând cu 1 ianuarie 2019, după cum urmează, la Curtea de Apel Chișinău - 9 judecători.

Prin dispoziția Președintelui Curții de Apel Chișinău, pentru anul 2019 au fost desemnați următorii judecători, care urmează să examineze cauzele în contencios administrativ, atât ca instanță de fond, cât și ca instanță de apel și recurs: Anatolie Minciuna, Viorica Mihaila, Victoria Sîrbu, Vladislav Clima, Ala Malîi, Ecaterina Palanciuc, Angela Bostan, Anatol Pahopol și Veronica Negru.

La 22 noiembrie 2019, în adresa CSM a parvenit demersul Președintelui-interimar al Curții de Apel Chișinău, Lidia Bulgac, prin care a solicitat operarea unor modificări în hotărârea CSM nr. 556/25 din 27 noiembrie 2018 cu privire la instituirea completelor specializate în materie de contencios administrativ, în partea ce vizează numărul judecătorilor Curții de Apel Chișinău desemnați în completele specializate în materie de contencios administrativ.

Demersul Președintelui interimar al Curții de Apel Chișinău a survenit ca urmare a lipsei numărului necesar de judecători (numărul de judecători stabilit pentru Curtea de Apel Chișinău este de 57, dintre care activează la moment efectiv, 39 de judecători, suplinite 44 funcții, din care 3 judecători sunt suspendați, iar 2 judecători detașați) și sarcinii de lucru exagerate a unui judecător din Curtea de Apel Chișinău.

Având în vedere datele statistice, operate în perioada 1 ianuarie 2019-12 noiembrie 2019, și anume că judecătorilor completelor instituite pentru examinarea cauzelor în procedură de drept comun (contencioasă) le-au fost repartizate 7454 cauze (în mediu a câte 497 cauze per judecător), judecătorilor specializați în materie de contencios administrativ - 2501 (a câte 277 de cauze per judecător), iar în cauze de insolabilitate 1045 (a câte 261 de cauze per judecător), rezultă că din 27 de judecători ai Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău, în materie de contencios administrativ, au fost desemnați 9 judecători, în materie de insolvență - 4 judecători, iar cel mai mare număr de dosare civile (de drept comun) sunt repartizate judecătorilor în număr de 14 judecători. Or, în datele enunțate denotă o repartizare inechitabilă a sarcinilor între judecători, celor din completele specializate în materie de contencios administrativ și insolabilitate revenindu-le cu cca 50% mai puțin din numărul dosarelor distribuite judecătorilor care examinează cauzele în procedură contencioasă (de drept comun).

Urmare a celor menționate, Președintele interimar a indicat, că situația poate fi redresată la moment doar prin operarea modificărilor în hotărârea CSM nr. 556/25 din 27 noiembrie 2018, prin micșorarea de la 9 la 6 judecători ai Curții de Apel Chișinău, a judecătorilor desemnați în complete specializate în materie de contencios administrativ.

La fel, a considerat oportună și desemnarea judecătorilor specializați în materie de drept comun, a celor specializați în materie de contencios administrativ și a celor specializați în materie de insolabilitate, ca judecători supleanți în examinarea tuturor cauzelor din Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău, deoarece în caz de incompatibilitate, boală, concediu este imposibil de format complete de judecată pentru examinarea cauzelor civile și necesită antrenarea judecătorilor din Colegiul penal, având în

vedere că judecătorii în materie de insolabilitate și contencios administrativ își declină competența de la examinarea cauzelor civile de drept comun.

Art.1 din Legea nr. 947-XIII, prevede că CSM este un organ independent, format în vederea organizării și funcționării sistemului judecătoresc, și este garantul independenței autorității judecătorești.

Art. 4 alin. (6) din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, adoptată de organul legislativ, indică expres că în vederea realizării corespunzătoare a funcțiilor sale, Consiliul Superior al Magistraturii, aprobă acte normative întru executarea prevederilor legislației din domeniu/ organizării și funcționării sistemului judecătoresc.

Prin Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea CSM, aprobat prin Hotărârea CSM nr. 668/26 din 15 septembrie 2015, Plenul CSM adoptă cu votul majorității membrilor săi, hotărâri pe marginea chestiunilor examinate în ședința Plenului.

Raportând la caz, normele citate, reiese că CSM întru exercitarea funcțiilor sale, dispune de competența de a aproba acte normative din domeniul organizării și funcționării sistemului judecătoresc, inclusiv și modificarea hotărârilor sale, la caz, a hotărârii Plenului CSM nr. 556/25 din 27 noiembrie 2018 cu privire la instituirea completelor specializate în materie de contencios administrativ, în partea ce vizează numărul judecătorilor desemnați în completele specializate în materie de contencios administrativ la Curtea de Apel Chișinău, prin substituirea numărului de judecători de la 9 la 6 judecători.

Or, având pe ordinea de zi a ședinței din 13 decembrie 2019, demersul Președintelui interimar ai Curții de Apel Chișinău, referitor la unele chestiuni ce țin de repartizarea echitabilă a sarcinii de lucru între judecători, Plenul CSM a adoptat hotărârea nr. 431/322, care la caz se contestă, conform principiilor fundamentale de drept și normelor imperative menționate supra.

Analogic este și propunerea Președintelui Curții Supreme de Justiție, care a fost admisă prin hotărârea CSM nr. 101/5 din 12 martie 2019, prin care a intervenit cu solicitarea modificării numărului judecătorilor specializați în materia contenciosului administrativ.

La fel, și hotărârea CSM nr. 6/1 din 14 ianuarie 2020 cu privire la demersul președintelui interimar al Curții Supreme de Justiție, Vladimir Timofti referitor la modificarea numărului de judecători specializați în materie de contencios administrativ.

Totodată, remarcă că, în cadrul Curții Supreme de Justiție, prin dispoziția Președintelui interimar, Vladimir Timofti nr. 138 din 27 decembrie 2019 au fost constituite completele de judecată pentru anul 2020 și în completele de judecată, în materie de contencios administrativ, la fel au fost operate modificări în acest sens.

Mai mult, potrivit practicii țărilor Uniunii Europene, inclusiv și a României, deduce că se optează pentru rotația judecătorilor din cadrul Colegiilor, în fiecare an schimbându-se specializările acestora.

Implicit argumentelor invocate, CSM relevă că prin hotărârea contestată de reclamanta Angela Bostan, Consiliul doar a decis asupra micșorării numărului de judecători specializați în contencios administrativ la Curtea de Apel Chișinău, fără a specifica care judecători vor activa în această specializare, opțiunea de a stabili lista judecătorilor specializați în domeniul dat, aparținând în exclusivitate președintelui instanței de judecată.

Pentru Consiliul Superior al Magistraturii este inexplicabil interesul sporit al judecătorului Angela Bostan de a face parte din completul de judecată în materie de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău, având în vedere că Președintele interimar al Curții de Apel Chișinău, în virtutea funcției sale, în conformitate cu prevederile legale, formează completele de judecată.

În acest context consideră imperios de a indica și prevederile Regulamentului privind modul de constituire a completelor de judecată și schimbarea membrilor acestora, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 111/5 din 5 februarie 2013, care prevede la pct.3 și 4 că constituirea sau schimbarea completelor de judecată este atribuită prin lege președinților instanțelor de judecată, iar în cazul absenței lor - de către vicepreședinți, sau, în cazul absenței ambilor - de către o persoană desemnată de Consiliul Superior al Magistraturii și are loc potrivit procedurii și criteriilor obiective stabilite de prezentul Regulament.

Având în vedere prevederile legale menționate, se constată că nu sunt întrunite condițiile de admisibilitate conform Codului administrativ, or, totuși, din acțiunea de contencios administrativ și solicitările potențialului reclamant, nu rezultă încălcarea prin actul administrativ contestat sau prin activitatea administrativă față de potențialul reclamant a unui drept al acestuia prin prisma Codului administrativ.

Prin referința suplimentară depusă la 05 octombrie 2020, a indicat că, conform Hotărârii Plenului CSM nr. 556/25 din 27 noiembrie 2018 cu privire la instituirea completelor specializate în materie de contencios administrativ, au fost desemnați judecători specializați și s-au instituit complete specializate în materie de contencios administrativ, începând cu 01.01.2019, Curtea de Apel Chișinău - 9 judecători.

Pct. 2 din hotărâre, stabilește expres că președinții instanțelor judecătorești vor stabili componența nominală a judecătorilor specializați și a completelor specializate în materie de contencios administrativ și vor asigura desfășurarea eficientă a activității acestora.

De altfel, fiind adoptat Codul administrativ, care urma să intre în vigoare la 01.04.2019, Plenul CSM prin hotărârea nr. 101/5 din 12.03.2019, a decis

modificarea hotărârii anterioare, prin revizuirea componenței numerice a judecătorilor.

Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 431/32 din 13 decembrie 2019 cu privire la demersul Președintelui interimar al Curții de Apel Chișinău, Lidia Bulgac referitor la unele chestiuni ce țin de repartizarea echitabilă a sarcinii de lucru între judecători, reflectă numărul judecătorilor desemnați în completele specializate în materie de contencios administrativ la Curtea de Apel Chișinău, prin substituirea numărului de judecători de la 9 la 6 judecători.

În motivarea hotărârii s-a indicat că, odată cu adoptarea de către Parlamentul Republicii Moldova a Codului administrativ nr. 116 din 19 iulie 2018, în vigoare din 01 aprilie 2019, implementarea specializării magistraților și instituirea completelor/colegiilor specializate în domeniul contenciosului administrativ, a devenit obligatorie, la 27 noiembrie 2018 Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a adoptat Hotărârea nr.556/25 cu privire la instituirea completelor specializate în materie de contencios administrativ, stabilind numărul de judecători specializați în această materie în baza demersurilor președinților de instanță, Consiliul și-a rezervat dreptul ca ulterior, în urma analizei datelor statistice să modifice acest număr, în dependență de sarcina de lucru a judecătorilor din instanța respectivă.

Astfel, se deduce că Plenul CSM, având la bază demersul Președintelui instanței, a considerat oportun și relevant de a micșora numărul judecătorilor specializați, dar nu a indicat expres care anume judecători, or, această atribuție îi revine direct Președintelui instanței.

Menționează că, prin dispoziția Președintelui Curții de Apel Chișinău din 23.09.2020, reclamanta a fost inclusă din nou în completul specializat de examinare a cauzelor în contencios administrativ a Curții de Apel Chișinău.

Acțiunea este admisibilă și întemeiată.

În privința admisibilității acțiunii în contenciosul administrativ instanța de judecată reține următoarele.

Conform art. 20 din Codul administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod. În sensul respectiv, art. 189 alin. (1) din Codul administrativ prevede că, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Astfel, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor de contencios administrativ reține că, admisibilitatea acțiunii în contencios administrativ este condiționată *inter alia* de revendicarea de către reclamantă a încălcării unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice. La caz, aceste condiții de încălcare a dreptului vătămat prin activitatea administrativă a Consiliului Superior al Magistraturii este întrunit și în conformitate cu art. 39 din Codul administrativ – accesul liber la justiție.

Conform art. 5 Cod administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.

Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 431/32 din 13 decembrie 2019 cu privire la demersul Președintelui interimar al Curții de Apel Chișinău, Lidia Bulgac referitor la unele chestiuni ce țin de repartizarea echitabilă a sarcinii de lucru între judecători, reflectă numărul judecătorilor desemnați în completele specializate în materie de contencios administrativ la Curtea de Apel Chișinău, prin substituirea numărului de judecători de la 9 la 6 judecători, constituie în sine un act administrativ individual defavorabil pentru reclamantă.

Or, conform art. 10 alin. (1) din Codul administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Totodată, art. 11 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ prevede că, actul administrativ individual defavorabil este actul care impune destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat.

Potrivit art. 17 din Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Astfel, din conținutul acțiunii, prin prisma cadrului legal citat, rezultă că, reclamanta, Bostan Angela, revendică apărarea dreptului judecătorului la carieră și a garanțiilor juridice ce asigură independența judecătorului, precum și inamovibilitatea lui.

Acțiunea în contencios administrativ este înaintată de reclamanta, Bostan Angela la instanța competentă jurisdicțional și teritorial.

Or, în conformitate cu prevederile art. 191 alin. (3) din Codul administrativ, Curtea de apel Chișinău soluționează în primă instanță acțiunile în contencios administrativ împotriva hotărârilor Consiliului Superior al Magistraturii, ale

Consiliului Superior al Procurorilor, precum și acțiunile în contencios administrativ atribuite în competența sa prin Codul electoral.

Totodată, conform art. art. 208 și 163 lit. c) din Codul administrativ acțiunea în contencios administrativ împotriva hotărârilor Consiliului Superior al Magistraturii se depune nemijlocit în instanța de judecată în termen de 30 zile de la comunicarea actului administrativ individual, astfel, procedura prealabilă nu se efectuează.

Art. 25 din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii nr. 947 din 19.07.1996, prevede că, hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii pot fi contestate la Curtea de Apel Chișinău de orice persoană interesată, în termen de 30 de zile de la data comunicării acesteia.

Acțiunea în contencios administrativ este înaintată de reclamanta, Bostan Angela în termenul legal.

În sensul enunțat, art. 209 alin. (1) din Codul administrativ prevede că, acțiunea în contestare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la: a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluționarea acesteia; b) data comunicării sau notificării actului administrativ individual, dacă legea nu prevede procedura prealabilă. Prevederile art.165 alin.(1) referitoare la nesoluționarea în termen se aplică corespunzător.

Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 431/32 din 13 decembrie 2019 a fost contestată cu acțiune în contencios la data 13 ianuarie 2020, data de 12 ianuarie fiind zi de duminică, fapt care denotă respectarea de reclamanta, Bostan Angela a termenului de înaintare a acțiunii.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor de contencios administrativ reține că, reclamanta, Bostan Angela a utilizat corect tipul acțiunii în contestare conform art. 206 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ pentru revendicarea drepturilor sale, or reclamanta prin acțiunea sa solicită anularea hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr. 431/32 din 13 decembrie 2019.

Prin urmare, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor de contencios administrativ consideră că motive de inadmisibilitate în conformitate cu prevederile art. 207 alin. (2) din Codul administrativ nu se regăsesc.

În privința temeiniciei acțiunii în contenciosul administrativ instanța de judecată reține următoarele.

În fapt, la data de 27.11.2018, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, în baza art.4, 24 și 25 a Legii cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, art.192 din Codul administrativ, a adoptat hotărârea nr. 556/25 din 27 noiembrie 2018, ”Cu

privire la instituirea completelor specializate în materie de contencios administrativ”, prin care a hotărât: 1) **Se desemnează în instanțele judecătorești judecători specializați și se instituie complete specializate în materie de contencios administrativ, începînd cu 01 ianuarie 2019, după cum urmează: ... Curtea de Apel Chișinău - 9 judecători;**...; 2) Președinții instanțelor judecătorești vor stabili componența nominală a judecătorilor specializați și a completelor specializate în materie de contencios administrativ și vor asigura desfășurarea eficientă a activității acestora (f.d.161-164).

Prin dispoziția Președintelui Curții de Apel Chișinău nr.1 din 02.01.2019, s-a dispus: pct.II a se constitui completele de judecată în cadrul Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău – Contencios Administrativ; Completul nr.7 - Clima Vladislav, Palanciuc Ecaterina și Malîi Ala; Completul nr.8 – Minciuna Anatolie, Mihaila Viorica și Sîrbu Victoria; Completul nr.9 – Bostan Angela, Pahapol Anatol și Negru Veronica (f.d.99-101), adică 3 complete din numărul de judecători desemnați - 9.

Potrivit Hotărârii Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 101/5 din 12 martie 2019 ”Cu privire la revizuirea numărului de judecători specializați în materie de contencios administrativ”, s-a hotărât: 2) Se modifică pct. 1 din Hotărârea nr. 556/25 din 27 noiembrie 2018, care va avea următorul conținut: ”Se desemnează în instanțele judecătorești judecători specializați și se instituie complete specializate în materie de contencios administrativ, după cum urmează: ... **Curtea de Apel Chișinău –9 judecători...** (f.d.165-168), adică numărul de judecători desemnați inițial – 9, a rămas același.

La data de 22 noiembrie 2019, Președintele interimar al Curții de Apel Chișinău s-a adresat Plenului Consiliului Superior al Magistraturii cu un demers prin care solicită operarea unor modificări în Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr.556/25 din 27 noiembrie 2018 cu privire la instituirea completelor specializate în materie de contencios administrativ, în partea ce vizează numărul judecătorilor desemnați în completele specializate în materie de contencios administrativ, pe motiv că, nu se repartizează echitabil sarcina de lucru între judecători ... (f.d.154-156).

Prin hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 431/32 din 13 decembrie 2019 ”Cu privire la demersul președintelui interimar al Curții de Apel Chișinău, Lidia Bulgac, referitor la unele chestiuni ce țin de repartizarea echitabilă a sarcinii de lucru între judecători” s-a admis demersul dat.

Reieșind din conținutul Hotărârii nr. 431/32 din 13 decembrie 2019, Completul de judecată reține că, Consiliul Superior al Magistraturii a constatat în cadrul dosarului administrativ la emiterea acestei hotărâri că, odată cu adoptarea de către Parlamentul Republicii Moldova a Codului administrativ nr. 116 din 19 iulie 2018, în vigoare din 01 aprilie 2019, implementarea specializării magistraților și

instituirea completelor/colegiilor specializate în domeniul contenciosului administrativ, a devenit obligatorie și la 27 noiembrie 2018 Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a adoptat Hotărârea nr.556/25 cu privire la instituirea completelor specializate în materie de contencios administrativ, stabilind numărul de judecători specializați în această materie în baza demersurilor președinților de instanță. Însă, Consiliul, și-a rezervat dreptul ca ulterior, în urma analizei datelor statistice să modifice acest număr de 9 judecători în 6 judecători, în dependență de sarcina de lucru a judecătorilor din instanța respectivă. Potrivit Anexei nr.1 la Hotărârea Plenului CSM nr. 24/1 din 15 ianuarie 2019 efectivul limită de judecători al Curții de Apel Chișinău este de 57 de unități. Din cei 57 de judecători, 27 fac parte din Colegiul civil. Din cei 27 de judecători din Colegiul civil, 9 judecători au fost desemnați în completele specializate în materie de contencios administrativ, iar 4 judecători au fost desemnați în completele specializate în examinarea cauzelor de insolvență, respectiv, 14 - în materie contencioasă de drept comun. Astfel, se constată o repartizare inechitabilă a sarcinilor între judecătorii Curții de Apel Chișinău, specializați în diferite materii, observându-se că la judecătorii specializați în materie de contencios administrativ sarcina de lucru este de aproximativ 2 ori mai mică decât a judecătorilor specializați în materie contencioasă.

Astfel, CSM în final a hotărât: 2. Se modifică Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr.556/25 din 27 noiembrie 2018 cu privire la instituirea completelor specializate în materie de contencios administrativ, în partea ce vizează numărul judecătorilor desemnați în completele specializate în materie de contencios administrativ la Curtea de Apel Chișinău, prin substituirea numărului de 9 judecători cu 6 judecători (f.d.10-13).

Având la bază această hotărâre a Consiliului Superior al Magistraturii cu nr. 431/32 din 13 decembrie 2019, Președintele interimar al Curții de Apel Chișinău, a emis dispoziția sub nr.56 din 30.12.2019, prin care a dispus: pct.II a constitui completele de judecată în cadrul Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău – Contencios Administrativ; Completul nr.7 - Minciuna Anatol, Palanciuc Ecaterina și Negru Veronica; Completul nr.8 – Guzun Maria, Clima Vladislav și Dașchevici Grigore, în care deja judecătorul Angela Bostan nu s-a regăsit în aceste complete specializate în materie de contencios administrativ, în legătură cu ce s-a adresat în instanță cu prezenta acțiune.

Obiect al acțiunii prezentului proces constituie legalitatea Hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii cu nr. 431/32 din 13 decembrie 2019, prin care s-a diminuat numărul de judecători desemnați inițial, care activează în completele specializate în materie de contencios administrativ, de la 9 judecători la 6 judecători, iar printre acești 6 judecători nu s-a regăsit și reclamanta Angela Bostan.

Avînd la bază faptele expuse prin prisma cadrului legal relevant speței, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor de contencios administrativ constată la caz existența cumulativă a condițiilor pentru admiterea acțiunii în contestare: ilegalitatea hotărîrii Consiliului Superior al Magistraturii nr. 431/32 din 13 decembrie 2019 și vătămarea drepturilor revendicate de reclamanta, Bostan Angela prin această hotărîre din următoarele motive.

Conform prevederilor art.116 alin.(1) din Constituția R.Moldova, *judecătorii instanțelor judecătorești sînt independenți, imparțiali și inamovibili, potrivit legii.*

Completul de judecată reține la caz constatările Curții Constituționale în hotărârea nr.7 din 24.03.2020, în care s-a menționat [... 37. Curtea reține că a interpretat, în jurisprudența sa, prevederile articolului 116 alin.(1) din Constituție. Ea a reținut că independența judiciară înseamnă nu doar independența puterii judecătorești în ansamblul său față de celelalte puteri ale statului, ci privește și aspectul “intern”. Fiecare judecător, indiferent de care este poziția sa în sistem, exercită funcția judiciară. Prin urmare, în soluționarea unei cauze, acesta trebuie să fie independent și față de ceilalți judecători, precum și față de președintele instanței sau față de celelalte instanțe, ca, de exemplu, instanțele de apel sau celelalte instanțe superioare (HCC nr.21 din 22 iulie 2016, § 103).

38. De asemenea, constatările din Hotărârea CC nr.2 din 9 februarie 2016, prin care Curtea a reținut că, judecătorii trebuie să ia decizii în deplină libertate și să acționeze fără restricție și fără a fi supuși unor influențe, incitări, presiuni, amenințări sau intervenții ilegale, directe sau indirecte, indiferent din partea cărei persoane vin și sub ce motiv. În calitate de deținător al autorității judecătorești, judecătorul trebuie să-și poată exercita funcția în deplină independență în raport cu toate constrângerile de natură socială, economică și politică, și chiar în raport cu alți judecători și în raport cu administrația judecătorească (a se vedea § 97 din Hotărârea citată).

39. La fel constatările din Hotărârea CC nr.18 din 2 iunie 2014, prin care Curtea a reținut că inamovibilitatea este o garanție a bunei-administrări a justiției și o condiție sine qua non a independenței și a imparțialității judecătorului. Ea nu este stabilită numai în interesul judecătorului, ci și în cel al justiției. Inamovibilitatea este o puternică garanție a independenței judecătorului, fiind o măsură de protecție a acestuia. Potrivit acestui principiu, judecătorul nu poate fi nici revocat, nici retrogradat, nici transferat într-un post echivalent, nici avansat fără consimțământul său. **Inamovibilitatea pune magistrații la adăpost de orice revocare și transferare impusă în afara de erori foarte grave și după o procedură jurisdicțională** (a se vedea §§ 51-52 din Hotărârea citată).

40. Totodată, Curtea a reținut că, **procedurile de transferare a judecătorilor trebuie să fie reglementate de lege de o manieră care nu ar influența independența**

judecătorului și care nu ar crea judecătorului suspiciuni privind incertitudinea viitoarei activități profesionale (HCC nr.3 din 9 februarie 2012, § 78)...].

Potrivit art.23¹ al Legii privind organizarea judecătorească nr.514 din 06.07.95, (1) *Independența instanțelor judecătorești reprezintă independența organizațională și funcțională a acestora, care este realizată prin autoadministrare judecătorească.* (2) *Autoadministrarea judecătorească este dreptul și capacitatea reală a instanțelor judecătorești și a judecătorilor de a soluționa problemele funcționării sistemului judecătoresc în mod autonom și responsabil.* (3) *Autoadministrarea judecătorească se realizează în baza principiilor reprezentativității și eligibilității organelor autorității judecătorești, precum și în baza angajării răspunderii organelor autoadministrării judecătorești pentru exercitarea în mod corespunzător a funcțiilor delegate.* (4) *Organele autoadministrării judecătorești sînt Adunarea Generală a Judecătorilor și Consiliul Superior al Magistraturii.*

În conformitate cu prevederile art.29 al Codului administrativ, *orice măsură întreprinsă de autoritățile publice prin care se afectează drepturile sau libertățile prevăzute de lege trebuie să corespundă principiului proporționalității. O măsură întreprinsă de autoritățile publice este proporțională dacă: a) este potrivită pentru atingerea scopului urmărit în temeiul împuternicirii atribuite prin lege; b) este necesară pentru atingerea scopului; c) este rezonabilă. Măsura întreprinsă de autoritățile publice este una rezonabilă dacă ingerința produsă prin ea nu este disproporțională în raport cu scopul urmărit.*

În conformitate cu prevederile art.3 din Codul administrativ, *legislația administrativă are drept scop reglementarea procedurii de îndeplinire a activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor și a libertăților prevăzute de lege ale persoanelor fizice și juridice, ținîndu-se cont de interesul public și de regulile statului de drept.*

Potrivit art.21 din Codul administrativ, *autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative. Exercitarea atribuțiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate. Autoritățile publice și instanțele de judecată competente nu pot dispune limitarea exercitării drepturilor și a libertăților persoanelor decît în cazurile și în condițiile expres stabilite de lege.*

Conform art.44 alin.(3) din Codul administrativ, *autoritatea publică este obligată să atragă în procedura administrativă, din oficiu sau la cerere, persoanele ale căror drepturi pot fi afectate prin procedura administrativă. Dacă are cunoștință despre astfel de persoane, autoritatea publică le informează despre inițierea sau desfășurarea procedurii administrative.*

Art.70 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, prevede că, *dacă inițiază o procedură administrativă din oficiu, autoritatea publică informează în scris*

participanții despre aceasta în decursul unui termen rezonabil. Dacă inițiază o procedură administrativă la cerere și la procedură participă și alte persoane, autoritatea publică îi informează în scris, în decursul unui termen rezonabil, despre procedura inițiată.

Potrivit art. 94 din Codul administrativ, înainte de emiterea unui act administrativ individual defavorabil pentru un participant sau înainte de respingerea unui act administrativ individual favorabil, participantul are dreptul să fie audiat în legătură cu faptele și circumstanțele relevante pentru actul ce urmează a fi emis. Audierea poate fi făcută verbal sau în scris.

Reieșind din cele constatate supra, prin prisma cadrului legal menționat, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, neatragera în procedura administrativă a reclamantei, ca judecător specializat la Curtea de Apel Chișinău în examinarea acțiunilor în contencios administrativ, constituie o încălcare gravă a tuturor garanțiilor acesteia, care îi oferă Codul administrativ pentru protejarea intereselor legitime. Or, aspectele ce țin de dreptul la specializare a judecătorului, se circumscrie dreptului la carieră a judecătorului și garanțiilor juridice ce asigură independența judecătorului, precum și inamovibilitatea acestuia.

Această încălcare a normelor de procedură administrativă a generat, la caz, încălcarea unuia din cele mai elementare garanții procedurale, dreptul de a fi ascultat asupra faptelor care au fost invocate în demersul înaintat, fapte ce au fost prezentate Consiliului Superior al Magistraturii, examinate de ultimul și aceste fapte au stat la baza emiterii actului administrativ contestat.

Mai mult, instanță de judecată subliniază că, Consiliul Superior al Magistraturii urma la caz să aplice și să acționeze în conformitate cu prevederile art. 85 alin. (3) și 92 din Codul administrativ, care prevede că, autoritatea publică trebuie să stabilească din oficiu aspectele de fapt ale cazului care face obiectul procedurii, fără a se limita la dovezile și afirmațiile participanților. Autoritatea publică decide conform convingerii sale libere dacă consideră o faptă drept existentă, luând în considerare întreaga procedură administrativă, inclusiv toate probele. Autoritatea publică ia în considerare toate faptele care au importanță pentru caz, inclusiv cele favorabile participanților.

La caz, Consiliul Superior al Magistraturii nu a stabilit din oficiu toate aspectele de fapt ale cazului, dar s-a limitat doar la cele afirmate în demers, ceea ce nu este suficient, ținând cont de interesul major al problemei abordate.

Conform art. 31 Cod administrativ, actele administrative individuale și operațiunile administrative scrise trebuie să fie motivate.

În conformitate cu prevederile art. 118 din Codul administrativ, motivarea este operațiunea administrativă prin care se expun considerentele care justifică emiterea unui act administrativ individual. În motivare se indică temeiurile esențiale de

drept și de fapt pe care le-a luat în considerare autoritatea publică pentru decizia sa. Din motivarea deciziilor discreționare trebuie să poată fi recunoscute și punctele de vedere din care autoritatea publică a reieșit la exercitarea dreptului discreționar. Motivarea trebuie să se refere și la argumentele expuse în cadrul audierii. Motivarea completă a unui act administrativ individual cuprinde: a) motivarea în drept – temeiul legal pentru emiterea actului administrativ, inclusiv formele procedurale obligatorii pe care se bazează actul; b) *motivarea în fapt – oportunitatea emiterii actului administrativ, inclusiv modul de exercitare a dreptului discreționar*, dacă este cazul; c) în cazul actelor administrative defavorabile – o descriere succintă a procedurii administrative care a stat la baza emiterii actului: *investigații, probe, audieri, opinii ale participanților contrare conținutului final al actului* etc. **Motivarea completă este obligatorie, este parte integrantă a actului administrativ individual și condiționează legalitatea acestuia.** Motivarea nu este obligatorie în cazul în care: a) autoritatea publică admite o petiție în totalitate fără ca prin decizia de soluționare a ei să fie afectate drepturile sau interesele legitime ale altor persoane; b) acest lucru este prevăzut expres de lege; sau c) autoritatea publică emite acte administrative individuale de același fel într-un număr mai mare sau automatizat și, conform circumstanțelor de fapt ale cazului în parte, nu se cere o motivare.

Completul judiciar, analizând hotărîrea contestată prin prisma art.118 Cod administrativ, consideră că aceasta nu-i motivată și urmează a fi anulată din acest motiv, or autoritatea publică nu a îndeplinit procedura de emitere a actului administrativ individual și anume cea de motivare. Reieșind din conținutul actului contestat rezultă că, Consiliul Superior al Magistraturii examinînd demersul ce ține de sarcina de lucru a judecătorilor din instanța respectivă, s-a bazat doar pe statistică pură, adică în hotărîre cînd s-a decis că în completele specializate în contencios administrativ sarcina de lucru per judecător este mai mică, s-a făcut referire doar la un singur criteriu și anume la cel cantitativ (adică numărul de dosare per judecător) și pe o perioadă de 24 luni (a.2019), dintre care 3 luni nu era în vigoare Codul administrativ. Adică, în sensul dat actul administrativ este chiar neclar, după părerea instanței, or, s-a luat ca unitate de timp data de 01.01.2019, pe cînd Codul administrativ a intrat în vigoare la data de 01.04.2019 și s-a luat la bază criteriul în raport doar cu colegii ce examinează cauze de drept comun, dar nu în ansamblu cu toți judecătorii din Curtea de Apel Chișinău. Dar, **cel mai important nu s-a luat în calcul gradul de complexitate a cauzelor per judecător, care este cu totul diferit.**

Totodată, Consiliul Superior al Magistraturii la adoptarea hotărîrii nr.431/32 din 13 decembrie 2019, s-a bazat exclusiv doar pe demersul președintelui interimar al Curții de Apel Chișinău, fără însă a examina și alte date statistice sau alte probe

în acest sens, or acestea nu se regăsesc la dosarul administrativ, care urma a fi întocmit în conformitate cu prevederile art. 82 Cod administrativ.

Sub alt aspect, Completul de judecată notează că, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii în hotărîrea nr. 556/25 din 27 noiembrie 2018 atunci cînd a desemnat numărul de 9 judecători în completele specializate în contencios, a constatat că, ” *Referitor la specializarea magistraților și instituirea completelor/colegiilor specializate în domeniul contenciosului administrativ, Plenul CSM subliniază că aceasta urmează a fi implementată în mod obligatoriu, or, la 19 iulie 2018 Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova nr. 116 din 19 iulie 2018, ce va intra în vigoare la 01 aprilie 2019. Actul normativ reglementează raporturile administrative, inclusiv procedura contenciosului administrativ, atribuind judecătorului un rol activ în soluționarea litigiilor de contencios administrativ și stabilind în art. 192 că pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ la curțile de apel și la Curtea Supremă de Justiție se instituie complete și/sau colegii specializate de judecători, iar în judecătorii acțiunile în contencios administrativ se examinează de judecători specializați. În contextul celor relatate, Plenul CSM menționează că specializarea judecătorilor constituie un imperativ al timpului, fiind determinată de evoluția relațiilor social-economice, complexitatea legislației ce le reglementează, numărul mare de cauze și diversitatea acestora. În aceste circumstanțe, specializarea judecătorilor în domenii specifice, inclusiv în contencios administrativ, va contribui la sporirea calității actului de justiție, fiindcă acumularea experienței și aprofundarea cunoștințelor de judecători într-un anumit domeniu juridic va determina adoptarea unor decizii de o calitate mai bună, fapt ce va ridica autoritatea și performanța instanțelor de judecată. Totodată, examinarea cauzelor de judecători specializați, complete/colegii specializate va contribui la asigurarea consecvenței în adoptarea deciziilor, celerității proceselor judiciare și securității raporturilor juridice, unificarea practicii judiciare, limitarea riscului de erori judiciare, iar toate acestea vor spori încrederea justițiabililor și societății în autoritatea judecătorească.”*

Pe cînd în hotărîrea ce se contestă în prezentul litigiu, Consiliul Superior al Magistraturii, referitor la regulile de specializare a judecătorilor nu și-a motivat nicicum soluția, adică nu a răsturnat cu probe și argumente cele constatate în precedenta hotărîre, prin ce fapt, a dus la schimbarea poziției sale constatate în hotărîrea nr. 556/25 din 27 noiembrie 2018 și fără a se ține cont de Avizul nr. 15(2012) al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni privind specializarea judecătorilor, care prevede că, specializarea judecătorilor este impusă de necesitatea adaptării la evoluția dreptului, că știința juridică devine din ce în ce mai vastă și complexă, iar specializarea, garantează judecătorului cunoștințele și

experiența necesare în domeniul său de competență, consecvență în luarea deciziilor, iar în consecință adoptarea unor decizii de bună calitate, corespunzător sporirea autorității instanței.

Or, materia dreptului administrativ este una foarte complexă, iar litigiile de contencios administrativ foarte vaste. Importanța acestor litigii rezultă pe de o parte din interesul public și pe de altă parte din necesitatea corelării acestuia în raport cu drepturile persoanei. Iar, Codul administrativ, cu titlu de noutate, a stabilit un rol activ judecătorului specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ prin cercetarea din oficiu a stării de fapt, protecția efectivă a drepturilor și un control judecătoresc efectiv, competența executării silite etc. Prin urmare sarcina de lucru ca decis ”mare” după convingerea CSM în completele ce examinează cauze de drept comun, în raport cu cei ce examinează cauze de contencios administrativ, concluzie făcută doar după criteriul numărului de dosare, neluând în considerație și gradul de complexitate a acestora, este după părerea instanței neclară.

Astfel, completul relevă că, actul administrativ contestat, nu conține în sine o motivare completă, clară, cu trimiteri la probe or, această exigență trebuie realizată într-un mod suficient de explicit, condiție legală care în speța dedusă judecătii nu a fost respectată. Iar, nemotivarea creează impresia justițiabililor că autoritatea publică emite acte administrative aleatoriu, în lipsa prezenței probelor.

Motivarea unei hotărâri trebuie să fie și precisă, să se refere la probele administrate în cauză și să fie în concordanță cu acestea, să răspundă în fapt și în drept la toate aspectele incidente în cauză, să conducă în mod logic și convingător la soluția din dispozitiv, ceea ce la caz se atestă lipsă.

Mai mult, hotărârea unei autorități trebuie să cuprindă, ca o garanție a caracterului echitabil al procedurilor administrative și al respectării drepturilor tuturor părților, inclusiv și dreptul de a fi prezent la procedura administrativă, cât și dreptul la apărare, motivele de fapt și de drept care au format convingerea autorității în cadrul procedurii administrative, dar motivele de fapt și de drept prezente la caz și care au dus la formarea convingerii autorității să i-a hotărârea contestată, sunt insuficiente, ținând cont de importanța acesteia.

Prin urmare, se atestă că Consiliul Superior al Magistraturii nu și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege, iar această încălcare se materializată prin faptul că actul administrativ contestat a fost emis cu încălcarea procedurii stabilite, ceea ce poartă un caracter neproportional scopului urmărit, fapt ce denotă și ilegalitatea lui în fond, prin prisma art.141 al.1 Cod administrativ.

Potrivit art.225 alin. (2) din Codul administrativ, verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică:

- a) și-a exercitat dreptul discreționar;

- b) a luat în considerare toate faptele relevante;
- c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar;
- d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.

Potrivit art. 137 alin.(1) - (4) Cod administrativ, *în exercitarea dreptului discreționar atribuit, autoritățile publice trebuie să acționeze cu bună-credință în limitele legal stabilite și cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul. Dacă autoritatea publică poate decide discreționar și doar una din mai multe consecințe juridice este legală, atunci dreptul discreționar al autorității publice se reduce la alegerea consecinței juridice/soluției legale. Stările de fapt identice în esență se tratează identic. O tratare neidentică a două stări de fapt identice se admite numai dacă există un motiv obiectiv. Dacă într-un caz autoritatea publică și-a exercitat dreptul discreționar într-un anumit mod, atunci în cazuri similare ea este obligată să își exercite dreptul discreționar în același mod. Această regulă nu se aplică dacă autoritatea publică intenționează să își schimbe în viitor practica de exercitare a dreptului discreționar în cazuri similare.*

Completul de judecată, menționează că autoritatea publică nu este complet liberă în utilizarea dreptului discreționar. Acțiunea administrativă trebuie să se bazeze pe o decizie discreționară cuvenită, concluzie ce se desprinde, în special, din prevederile art. 137 alin. (1) din Codul administrativ, potrivit căruia autoritățile publice „trebuie” să acționeze cu bună-credință în limitele legal stabilite și cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul. Prin urmare, Consiliul Superior al Magistraturii era obligat prin lege să-și exercite discreția, însă fără erori discreționare.

Sub alt aspect, conform art.53 alin.(1), (2) din Codul administrativ, *competența reprezintă totalitatea atribuțiilor acordate autorităților publice sau persoanelor din cadrul acestora prin lege sau alte acte normative. Competența se stabilește la momentul inițierii procedurii administrative, iar art.57 alin.(1) al aceluiasi act normativ, stabilește că, activitatea administrativă se realizează numai de autoritatea publică competentă și în limitele competenței legale.*

Potrivit art.6¹ alin.(1¹) al Legii privind organizarea judecătorească nr.514 din 06.07.95, *constituirea completelor de judecată și desemnarea președinților acestora se fac la începutul anului prin dispoziție a președintelui instanței. Schimbarea membrilor completului se face în cazuri excepționale, în baza unei încheieri motivate a președintelui instanței judecătorești și potrivit criteriilor obiective stabilite de regulamentul aprobat de Consiliul Superior al Magistraturii. Încheierea motivată privind schimbarea membrilor completului se anexează la materialele dosarului.*

În conformitate cu art.16¹ alin.(1) al Legii privind organizarea judecătorească nr.514 din 06.07.95, *Președintele instanței judecătorești: b) aprobă componența colegiilor și coordonează activitatea acestora; c) coordonează*

activitatea judecătorilor pentru a asigura judecarea cauzelor în termen rezonabil, distribuie sarcinile între judecători; f) asigură specializarea și perfecționarea profesională a judecătorilor instanței; h) constituie completele de judecată și decide asupra schimbării membrilor acestora, în condițiile art.6¹ alin.(1¹).

Pct.3 din Regulamentul privind modul de constituire a completelor de judecată și schimbarea membrilor, aprobat prin hotărîrea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 111 din 05 februarie 2013, *Constituirea sau schimbarea completelor de judecată este atribuită prin lege președinților instanțelor de judecată, iar în cazul absenței lor—de către vicepreședinți, sau, în cazul absenței ambilor —de către o persoană desemnată de Consiliul Superior al Magistraturii și are loc potrivit procedurii și criteriilor obiective stabilite de prezentul Regulament.*

Potrivit art.4 alin.(5) al Legii cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii nr.947 din 19.07.1996, *în scopul realizării funcțiilor sale, Consiliul Superior al Magistraturii poate avea și alte competențe în condițiile legii.*

Conform art.3 alin.(4) lit.b) al Legii cu privire la reorganizarea instanțelor judecătorești nr.76 din 21.04.2016, *Consiliul Superior al Magistraturii, pînă în data de 1 ianuarie 2017: a) va stabili și va aproba numărul de judecători din cadrul judecătoriilor, modul de repartizare a acestora în sediile judecătoriilor potrivit sarcinii de muncă per sistem și va asigura transferul judecătorilor; b) va aproba regulile de bază privind specializarea judecătorilor.*

Astfel, reieșind din faptele expuse supra, prin prisma cadrului legal relatat, Completul judiciar mai constată că, constituirea completelor de judecată este de competența președintelui instanței și nu de competența Consiliului Superior al Magistraturii. Prin urmare, ultimul neîntemeiat a reținut în hotărîrea ce se contestă că, *și-a rezervat dreptul ca ulterior, în urma analizei datelor statistice să modifice acest număr, în dependență de sarcina de lucru a judecătorilor din instanța respectivă, totodată făcînd trimitere la Legea nr.76 din 21.04.2016, or legislatorul expres i-a acordat competențe suplimentare Consiliului Superior al Magistraturii pînă în data de 1 ianuarie 2017, astfel fiind un termen imperativ, fără a avea dreptul de a fi prelungit.*

Argumentul pîrîtului invocat în referința depusă precum că, hotărîrea motivată a Plenului CSM nr.431/32 din 13 decembrie 2019 conține considerentele care justifică emiterea acestui act, fiind expuse temeiurile de fapt și de drept, care au stat la baza adoptării acesteia, cît și oportunitatea emiterii actului administrativ, Completul judiciar îl reține ca fiind neîntemeiat, or temeiurile de fapt și de drept indicate în conținutul hotărîrii contestate contravin reglementărilor legale în vigoare, iar oportunitatea actului administrativ, nu justifică încălcările nominalizate mai sus, la emiterea acestuia.

De asemenea, instanța consideră neîntemeiat și argumentul pîrîtului că reclamantei nu i se aduce atingere dreptului propriu lezat prin actul administrativ

contestat, or reclamanta prin dispoziția Președintelui Curții de Apel Chișinău nr.1 din 02.01.2019, a fost numită în unul din completele specializate în materie de contencios administrativ, iar în dispoziția Președintelui interimar al Curții de Apel Chișinău, nr.56 din 30.12.2019, care a fost emisă inclusiv și în baza hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii ce se contestă în prezentul litigiu, aceasta nu se regăsește în aceste complete specializate în materie de contencios administrativ. Astfel, indirect, dar i se aduce atingere dreptului judecătorului la carieră și a garanțiilor juridice ce asigură independența și inamovibilitatea lui.

Conform art.224 alin.(1) lit.a) din Codul administrativ, examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată, în baza unei acțiuni în contestare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual, precum și o eventuală decizie de soluționare a cererii prealabile, dacă acestea sînt ilegale și prin ele reclamantul este vătămat în drepturile sale.

În contextul celor supra-elucidate, instanța conchide temeinicia acțiunii, cerința urmînd a fi admisă, iar actul administrativ individual contestat, urmează a fi anulat ca fiind emis contrar legii.

În conformitate cu prevederile art. 224 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, instanța de judecată,

H O T Ă R Ă Ș T E :

Se admite ca întemeiată acțiunea înaintată de Angela Bostan către Consiliul Superior al Magistraturii, persoane terțe Maria Guzun, Grigore Dașchevici și Curtea de Apel Chișinău privind anularea hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr.431/32 din 13 decembrie 2019 ”Cu privire la demersul președintelui interimar al Curții de Apel Chișinău, Lidia Bulgac, referitor la unele chestiuni ce țin de repartizarea echitabilă a sarcinii de lucru între judecători”.

Se anulează, ca fiind ilegală hotărîrea Consiliului Superior al Magistraturii nr.431/32 din 13 decembrie 2019 ”Cu privire la demersul președintelui interimar al Curții de Apel Chișinău, Lidia Bulgac, referitor la unele chestiuni ce țin de repartizarea echitabilă a sarcinii de lucru între judecători”.

Hotărârea este executorie, dar cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 30 de zile de la pronunțare, prin intermediul Curții de Apel Chișinău.

Președintele completului,

Anatolie Minciuna

Judecătorii
Palanciuc

Ecaterina

Veronica Negru

Dosarul nr. 3-2/20
2-20004359-02-3-14012020

23 noiembrie 2020

OPINIE SEPARATĂ

La data de 13 martie 2019 Angela Bostan a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului Superior al Magistraturii, prin care a solicitat anularea hotărârii CSM nr. 431/32 din 13 decembrie 2019 cu privire la demersul președintelui interimar al Curții de Apel Chișinău Lidia Bulgac referitor la unele chestiuni ce țin de repartizarea echitabilă a sarcinii de lucru între judecători.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2020, s-a admis acțiunea înaintată de Angela Bostan și s-a anulat hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 431/32 din 13 decembrie 2019.

Conform art. 48 alin. (2) CPC, judecătorul care nu este de acord cu hotărârea majorității semnează hotărârea, dar este în drept să expună în scris opinie separată, care se înmânează președintelui ședinței și se anexează la dosar. Opinia separată nu se anunță și nu se citește în ședința de judecată.

În privința soluției adoptate de instanță, îmi exprim prezenta opinie separată, considerând că, acțiunea reclamantei urma a fi declarată inadmisibilă, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 5 Cod Administrativ, *activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale,*

precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.

După cum rezultă din prevederile art. 10 alin. (1) Cod Administrativ, *actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.*

După cum rezultă din acțiunea înaintată, reclamanta manifestă dezacordul și solicită instanței anularea hotărârii CSM nr. 431/32 din 13 decembrie 2019 cu privire la demersul președintelui interimar al Curții de Apel Chișinău Lidia Bulgac referitor la unele chestiuni ce țin de repartizarea echitabilă a sarcinii de lucru între judecători, prin care s-a modificat Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr.556/25 din 27 noiembrie 2018 cu privire la instituirea completelor specializate în materie de contencios administrativ, în partea ce vizează numărul judecătorilor desemnați în completele specializate în materie de contencios administrativ la Curtea de Apel Chișinău, prin substituirea numărului de 9 judecători cu 6 judecători.

Considerând actul administrativ enunțat ilegal, reclamanta a depus prezenta acțiune solicitând anularea actului administrativ.

În corespundere cu prevederile art. 207 alin. (1) și alin. (2) lit. e) din Codul Administrativ, *instanța verifică din oficiu dacă sînt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs. Acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special cînd reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art.17.*

Pentru a pretinde apărarea pe calea contenciosului administrativ a unei drept al său, potențialul reclamant urmează să probeze că el deține un asemenea drept; că acest drept i-a fost încălcat prin activitatea administrativă.

Or, în corespundere cu art. 17 Cod Administrativ, *drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.*

Potrivit art. 20 din Codul Administrativ al RM nr. 116 din 19.07.2018, *dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.*

Conform art. 189 alin. (1) Cod Administrativ, *orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.*

Sesizând instanța de judecată cu acțiunea în cauză, reclamanta nu a invocat și nu a motivat care drept al său recunoscut de lege, i-a fost încălcat prin emiterea actului administrativ contestat, or, legea expres prevede regula sesizării instanței de către orice persoană care revindeacă încălcarea unui drept al

său prin activitatea administrativă a unei autorități publice, iar dreptul vătămat reprezintă orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitatea administrativă.

În esență, hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii reprezintă un act administrativ ce ține de organizarea activității instanței judecătorești, menit să echilibreze volumul de lucru și sarcina de dosare, între completele de judecată, reieșind din rapoartele statistice anuale și nu o vizează în mod categoric pe reclamantă.

Condițiile pentru existența unei stabilități și a corectitudinii formulării cererilor de chemare în judecată sunt: actul emis trebuie să parvină de la o autoritate administrativă; condiția existenței vătămării unui drept recunoscut de lege reclamantului; existența capacității de exercițiu și a celei procesuale; vătămarea dreptului să fie cauzată printr-un act administrativ sau prin refuzul autorității administrative de a soluționa în termenul legal cererea; obligativitatea îndeplinirii procedurii administrative prealabile.

În consecință, se constată neîntreținerea condițiilor obligatorii de către reclamantă pentru a înainta în instanță o acțiune în ordinea contenciosului administrativ. Or, la caz nu s-a constatat existența unui act administrativ, prin care s-ar fi lezat careva drepturi și interese legitime ale reclamantei.

Având în vedere cele expuse consider că, acțiunea reclamantei Angela Bostan împotriva Consiliului Superior al Magistraturii, urma a fi declarată inadmisibilă în baza art. 207 alin. (2) lit. e) din Codul Administrativ.

Judecătorul

Curții de Apel Chișinău

A. Minciuna